

4. MAILA

EGIAZTATZE-PROBA

HABE aldizkariaren 411. alearekin batera
banatutako azterketa-eredua

Deiturak: _____

Izena: _____ NA: _____

Euskaltegia: _____

Azterketa-tokia: _____ Data: _____

Argibideak

- Azterketa honetan, hiru trebetasun neurtuko dira, jarduera banaren bidez: entzumena, irakurmena eta idazmena.
- Entzumena neurtzeko probarekin hasiko da azterketa, grabazio bat entzunez.
- Grabazioa amaitzean hasiko da azterketaren denbora kontatzen: azterketa osorako hiru ordu.
- Azterketariak zernahitarako erabil lezake zirriborro-orria: oharrak hartu, idazlanak prestatu... Azterketa amaitzean, koadernoarekin batera utziko du orria. HABEk desegin egingo du orri hori.

HABE aldizkariaren 411. alearekin batera
banatutako azterketa-eredua

ENTZUMENA

Grabazio bat* entzungo duzu, bi aldiz:

Euskadi Irratian Joseba Barandiaran ekonomialariak emandako iritzia da, esatariari erantzunez. Esatariak galdetzen dio:

EUSTATen datuen arabera, Hego Euskal Herria atzeraldian sartu da, eta Jaurilaritzaren iragarpenak ere ezkorrak dira. Atzo baino okerrago al gaude, atzeraldian sartu garela onartu dutelako?

Ondoren egin beharrekoa:

Laburtu entzundakoa, aldagai nagusiak adieraziz: zer esaten duen nork, zertarako, norentzat... (50 hitzetan-edo).

Aurreikusitako denbora: 20 minutu.

Jarduera honetan, azterketariak erakutsi behar du testua ulertu duela.

* Grabazioa www.ikasbil.net atarian duzu eskura: *Euskara-agiriak* klikatu, *4. maila* aukeratu eta *Azterketa-ereduak* izeneko atalean aurkituko duzu.

Laburpena

IRAKURMENA

Ondoren duzu testu bat.

Irakurri eta:

Laburtu irakurritakoa, aldagai nagusiak adieraziz: zer esaten duen nork, zertarako, norentzat... (50 hitzetan-edo).

Aurreikusitako denbora: 30 minutu.

Jarduera honetan, azterketariak erakutsi behar du testua ulertu duela.

Shock doktrina

Ezagutzen ez duenari biziki gomendatzen diot Naomi Klein-en *The shock doctrine* liburua, luze samarra izan arren –ia 700 orrialde gaztelaniaz– argigarria eta irakurterraza baita. Baina zertaz da liburua? Shock-aren bi ingeniari aurkezten dizkigu hasteko: bat, Ewen Cameron psikiatra, elektroshocken, drogen, eta abarren erabilerak ikertu zituen, CIAk finantzatuta. Helburua? Gizakiaren gogoa eta nortasuna suntsitzea, pertsonaren oroimena ezabatu eta “garbi” uztea, gero hutsetik hasita “berreraikitze”a. Tratamendurako teknika eztabaidatua psikiatrian, baina eraginkortasun handiz erabilia tortura-zentroetan presoarengandik nahi dena lortzeko.

Eta beste Shock doktorea? Ba, Milton Friedman. Eta liburuan azaltzen zaigu azken 30-40 urteotan muturreko liberalismo ekonomikoa nola zabaldu duten munduan haren ikasle sutsuek –*The Chicago Boys*– shock traumatikoen bidez! Normalean jendeak inola ere onartuko ez lituzkeen neurriak, shock egoerak –herrien gogoa eta nortasuna zeharo ahulduta uzten dituzten horiek– baliatuz ezartzen dira. Zer neurri? Merkatu hutsaren lege gordina, ekonomiaren erabateko arau-gabetzea, gizarte-babes guztien ezabatzea, herri-zerbitzuak pribatizatu eta multinazionalen negozio-iturri bihurtzea, sindikatuak indargabetzea... Eta hori era guztietako giza eskubideen urraketa eta itzelezko sufrimenduaren gainetik.

Shock egoera horiek izan litezke diktadura bortitzak (Txilen Pinochetena...), edo gerrak (Thatcherrek Malvinetako gerra erabili zuen nazio-sentimenduaz baliatu eta sindikatuak ahultzeko...), edo trantsizio-egoera zailak. Tristeia gertatzen da irakurtzea ANCK Hegoafrikan edo Solidarnösc-ek Polonian, agintera iristean, nola ahaztu behar izan zituzten beren gizarte-programak, ekonomia aurrera ateratzeko ezinbestekoa zuten atzerriko laguntza eskuratzeko xantaiapean. Eta N. Kleinek kontatzen du Txinak – gogoratu Tiananmengo sarraskia– edo Errusiak nola lortu duten kapitalismoa ezartzea, izu-ikararen laguntzaz. Eta kontatzen du Asian eta beste hainbat lekutan nola ustiatu dituzten hondamendiak ere, batzuetan naturak eraginak –adib. urakanak New Orleansen, tsunamiak Indonesian...– itzelezko negozioak egiteko; horregatik deitzen du “desastrearen kapitalismoa”. Aztertzen du, halaber, Dorre Bikien (I-11) shocka nola erabili duten multinazionalak etekin lotsagabeak ateratzeko nonahi, terrorismoaren mamua eta segurtasunaren obsesioa xaxatuz. Eta ildo berean, aztertzen ditu Iraken, okupazioaren ostean, ezarritako neurri ekonomiko lizunak, Paul Bremen-en eskutik.

Kasualitatez, Israelen azken erasoekin Gaza odoletan gorri zegoela irakurri nuen estatu juduari eskainitako atala. Batere ez bihotz-aitxagarria! Ekonomiaren ikuspegitik Israelek bakerako interes guztia nola galdu duen adierazten du, eta nola segurtasuna eta gerra bihurtu diren hango ekonomiaren zutabe nagusi.

Liburuak zer pentsa asko eman eta aldika ilea lazten dizu. Baina azken atalak bidea zabaltzen dio itxaropenari: “*Shocka* bukatzen ari da: herri-berreraikuntzaren gorakada”, eta Hego Amerikako zenbait herrialdek harturiko bide berriak sartzen ditu hor, baita Chicagoko Eskolaren tresna izan diren Nazioarteko Diru Funtsaren, Munduko Bankuaren eta Munduko Merkataritza Erakundearen gainbehera ere.

Eta liburu jakingarri hau aipatu nahi izan dut egungo krisia ulertzen laguntzen duelako, eta egungo krisiak baduelako shock psikologikotik dezente; beraz, komeni da azti ibiltzea, giro berezi honetaz baliatuz, berriro ere *Chicago Boys*-en errezeta ozpinak irentsi beharrik izan ez ditzagun, berdin da *french*, *spanish* edo *basque* bertsioan izan.

Iñaki Mendiguren
Argia 2.176.zenb.
2009-03-15

Laburpena

IDAZMENA

Egoera

Proiektu bat egin duzu, laugarren mailaren ikastaroan. Eta ontzat emana dizu irakasleak (tutoreak). Baina, irakasleak ez ezik, aztertzaileak ere irakurria du; besteak beste, gaurko proba hau jarri ahal izateko.

Eta, proiektua irakurri ostean, zalantzan gelditu da aztertzailea: zeuk egin ote den proiektua; ez ote duzun, alegia, nonbaitetik hartu edo ez ote den beste norbaitena...

Egitekoa

Idatzi bat egingo diozu, hain zuzen, aurrean duzun aztertzaileari, zeure proiektua defendatuz: zeuk egin dela aitortuz eta, ahal duzun neurrian, frogatuz. Ea konbentzitzen duzun. Zure agiria dago jokoan.

Proba

Eginkizuna: 4. mailan gauzatutako proiektua defendatu.

Luzera: gutxienez, 300 hitz.

Ebaluazio-irizpideak

Kontuan izango dira 1) zer neurritan egin den agindutakoa, eta 2) zuzen (gramatikaren arauak betez) eta egoki (testuinguruaren arabera eta testuaren legeen arabera) egin den.

HABE aldizkariaren 411. alearekin batera
banatutako azterketa-eredua

Helduen Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea

HABE aldizkariaren 411. alearekin batera
banatutako azterketa-eredua